

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות
לשולחן שבת

פרשת ויקהל

מאויבי תחכמוני

ולהגיע באמצעות זה לדברים גדולים בעבודת ה' והכל הוא בצעד אחר צעד.

וזה מה שכותב הקדושת לוי נאמר בתהלים [ק"ט, ט"ז, ח] "מאיבי תחכמוני מצוותיך כי לעולם היא לי" שיש ללמוד מאויבי משונאי הנפש ההולכים אחר יצרם להתבונן כיצד הם רודפים ומתאמצים למלא תאוות העולם הזה עבור עולם חולף ועובר, אם כן קל וחומר כמה עלינו לרדוף אחר עבודת ה' שהרי מצותיך המה לי קנייני נצח לעולם ועד.

וזה מה שכתב בעל הצמח צדק זי"ע על הפסוק בבראשית [ל"ג, י"ד] "ויבוא יעקב שלם" ופירש רש"י מעשו ומלבן והכוונה שיעקב קנה השלמות על ידי עשיו ולבן בראותו איך הם מוסרים נפשם בהשתדלות רבה לעניינים הגשמיים של חיי שעה על אחת כמה וכמה שצריך למסור נפשו בהשתדלות גדולה לקנות השלמות האמיתית שהם החיים הנצחיים.

וכמו שכתב 'חובת הלבבות' [שער חשבון הנפש פ"ג חשבון הי"ב] "שכל תקוות ושאיתפ האדם ברדפו אחר תאוות עולם הזה, היא שיגיע אל תכלית. אולם "ואין תכלית לו" אם כן על אחת כמה וכמה שעלינו לרדוף אחר לימוד התורה, כי היא חיינו ואורך ימינו. ואז תהא עבודתו את ה' נעלה למאד.

יהי רצון שנוכח לעבוד את ה' יתברך בשלמות להשתמש תמיד בכלים של העולם הזה אך ורק לעבודתו יתברך.

"ויבאו האנשים על הנשים" [ל"ה, כ"ב]

מסביר בעל השפת אמת - הגמ' בברכות [לד:]: אומרת במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד.

זו כוונת הפסוק "ויבאו האנשים על הנשים" שהאנשים שחטאו בחטא העגל באו על הנשים שלא חטאו - שעל ידי שלקחו את הרצון שהיה להם לחטא ולמדו ממנו לעבודת ה' יתברך בשביל התרומה למשכן הרי שמחזיר בכך את הרצון למקומו.

וזה הכוונה באבות [ב', ד'] "עשה רצונך כרצוננו" שאת אותו רצון שהיה לו להרשיע ייקח לצד של הקדושה ויעשה את רצונו יתברך, בכך הוא מחזיר את הרצון שהיה לו לרע לצד של הקדושה.

ולכן צדיקים גמורים לא יכולים לעמוד בו שלא נמצא רצון עמוק כזה לצד של הקדושה.

הרי לנו שמכאן צריך האדם לקחת את הכלים של היצר הרע ולהשתמש בהם לעבודת ה' יתברך ובכך הוא גם מכפר על הרצון שהיה לו לעשות חטא.

מסופר על רוצח אחד שהעמידוהו למשפט. טרם הוצאתו להורג התוודה הרוצח ואמר 'בהיותי ילד קטן בבית הספר, גנבתי מחק מחברי לספסל הלימודים'. אמרו לו 'הרי רצחת אנשים ואתה מתודה לנו על איזה על מחק קטן?!' אמר הרוצח 'שם בגניבת המחק התחיל הכל, בתחילה גנבתי מחק אחר כך קלמר זה המשיך בגניבת כסף והגיע לידי רציחה...'

ומכאן על האדם ללמוד לקחת את אותם כלים של היצר הרע שמתחיל בגניבה קטנה עד שמגיע לגניבה גדולה עד שמוציא אותו מן העולם הזה, גם בעבודת ה' להתחיל במצווה או בדבר שנראה קטן

ניתן להאזין לשיחותיו של הרב גדעון ראובן בשידור חי מידי שבוע ב"קול הלשון" על ידי זיהוי קולי במס' 03-6171111 ולהקיש * [אפשר לקבל צינתוק]. כמו כן ניתן

פנינים ממח"ס "זרע שמשון"

לרבינו הקדוש רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני

"זבח ומנחה לא חפצת אונים כרית לי עולה וחטאה לא שאלת" [מ', ז']

שואל בעל ה"זרע שמשון" - למה בתחילת הפסוק נאמר אצל "זבח ומנחה" - "לא חפצת", ובהמשך הפסוק "עולה וחטאה" נאמר "לא שאלת"?

מסביר בעל ה"זרע שמשון" - הרמב"ם [הלכות איסורי ביאה הלכה ד'] כותב "כשירצה הכותי להכנס בברית ולהסתופף תחת כנפי השכינה ולקבל עליו עול תורה צריך מילה וטבילה והרצאת קרבן". יוצא שחסד גדול עשה הקב"ה עם ישראל שהיו רק נימולים ואכלו את הפסח קודם טבילה והרצאת קרבן.

זו הכוונה בפסוק "זבח ומנחה לא חפצת" שאצל הגויים שבאים להתגייר אין הקב"ה חפץ בהם עד אשר יביאו זבח ומנחה. ובכל זאת את ישראל נתן להם לאכול מקורבן פסח ללא זבח ומנחה.

ויותר מכך גם טבילה לא הצריך הקב"ה מעם ישראל, וזו הכוונה "עולה" "וחטאה" שצריך טבילה, גם זאת לא שאל הקב"ה מן ישראל מה שכן מצריך מהגויים שבאים להתגייר.

הרי לנו עד כמה אהבתו של הקב"ה כלפי עם ישראל ולא משנה עד כמה

עמוק הוא נמצא בטומאתו. המשך אי"ה' ע"פ חז"ל...

יהי רצון שזכותם של ה"אור החיים" הקדוש ובעל ה"זרע שמשון" תעמוד לחיים ברוך בן שרה מעשה

לברכה והצלחה בכל העניינים, ולבריאות איתנה.

דעת אדם וחזק!!

לרבינו הקדוש רבי חיים ב"ר משה בן עטר זי"ע א

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת

שבתון לה" [ל"ה, ב']

שואל ה"אור החיים" הקדוש - מדוע הזכיר את ימי החול - "ששת ימים" אצל השבת הקדושה "וביום השביעי"?

כמו כן קשה מדוע נאמר "ששת" ולא נאמר 'בששת' כמו "וביום השביעי"?

מסביר ה"אור החיים" הקדוש - התורה הקדושה באה לאסור אמירה לגוי בשבת ולכן אסור לאסור מלאכה בין על ידי עצמו ובין על ידי אחרים. ונאמר "ששת ימים תעשה" בצרי תחת הת' לומר לך שמותר בעשיית מלאכה בין על ידי עצמו ובין על ידי גוי. ודעה זו היא למ"ד שאמירה לגוי בשבת אסורה.

ונאמר "ששת ימים" ולא 'בששת ימים' שאז זה נשמע לשון של ציווי ואז יכול האדם לבוא ולטעות לומר שיש מצווה בעשיית מלאכה ביום החול. אך ביום השבת שיש בזה ממש מצווה נאמר "וביום השביעי" לשון ציווי.

הלכה למעשה

הרב מנשה מורנו שליט"א

מדיני אפיית מצות

דקה, כגון מה שממתין ליתן עוד מצה על המקל, לכו"ע שרי, ומ"מ צריך לצמצם בכמה שאפשר את השהיות. תוך יח' דקות משניתן מים לקמח, יש להפסיק את עריכת הבצק, לנקות היטב את השולחן ואת כל כלי האפיה והלישה (משנ"ב תנט' ס"ק לג').

ד. אין ליתן לילדים קטנים לעסוק בהכנת המצות, ואפילו יציקת המים לעיסה יקפידו רק ע"י גדול שהביא סימנים, וה"ה עריכת המצות (שו"ע תס' סעיף א' ובמשנ"ב סק"א וסק"ד).

ה. יש להקפיד על הפרשת חלה ובברכה, אם עושים כמות קטנה, יחברו כל העיסות אחר האפיה ע"י צירוף סל ויפרישו. ואם המקום מאפשר לערוך כל פעם שיעור הפרשת חלה, יפריש מיד בכל גילגול עיסה חלה, וישרוף בתנור (שו"ע תנו' סעיף א' ותנו' סעיף א' ע"ש באריכות).

ו. אם רוצים לאפות בתנור אפיה ביתי, יש להקפיד ליתן בכל פעם המצה בעודה קרה לתנור, ע"י צינון התבנית במים קרים, או שיתן המצה לתנור ע"י מקל (ניתן לאפות בתנור ביתי, שדי בחום של 20000 וזהו מש"כ בשו"ע תסא' ב', כן ביאר באג"מ ח"א סימן קנ"ג, ומ"מ אחר שאפו כבר מצה אחת, אין ליתן מצה שניה על התבנית, כיון שהיא חמה עוד לפני הנתינה לתנור, ע' שו"ע שם, ובסימן תנט' סעיף ג' ובמשנ"ב ס"ק לג', שאפילו את הידיים יש להקפיד לצנן כדי שלא יחמיצו את העיסה, כ"ש שלא יתן למקום חם).

ז. יש לאפות את המצות היטב, עד שאם פורסים אותה אין חוטי בצק נמשכים ממנה, ובלאו הכי הוא ספק חמץ, והאופה 'מצות רכות' יש לו לזוהר ביותר בפרט זה (שו"ע תסא' סעיף ג' ובנו"כ).

מצוה גדולה שיתעסק אדם באפיית מצות, ובשו"ע (תס' סעיף ב') מביא: "הרא"ש היה משתדל במצת מצוה, ועומד על עשיית ומזרז העוסקים בהם ומסייע בעריכתו, וכן ראוי לכל אדם לעשות". והאר"י ז"ל אמר שיטרח עד שיתחמם ויזיע, וזהו תיקון גדול לעוון החמור (משנ"ב סק"ז). ומ"מ יש לדעת שאפיית מצות מורכבת מפרטים רבים, ובקלות ניתן להגיע למצות חמץ או חשש חמץ. לכן אין לאפות מצות בלא שיהיה במקום תלמיד חכם בקיא בהלכות אלו (משנ"ב תנט' ס"ק לג'). ואם בני המשפחה אפו מצות לבד, אין לאכול מצות אלו בפסח, אלא יקפיד לבערם לפני פסח, שהרי הם חשש חמץ. **במה צריך לזוהר:**

א. יש להקפיד שהמים הם "מים שלנו" (ע"פ המבואר בשו"ע תנה' סעיף א'), הקמח שמור משעת קצירת החיטים (שו"ע תנג' סעיף ד').

ב. צריך לסדר את מקום לישת המצות שלא בסמוך לתנור (שו"ע תנט' סעיף א'), וכן לדאוג שהמקום לא יהיה חם, ואפילו אם הביאו את הסבא לאפיית המצות המשפחתית, לא ידליקו חימום, שאז העיסה עלולה להחמיץ (משנ"ב תנט' סק"ט). וכן אין ללוש את המצות במקום שיש שמש, ואם יש חלון, יקפידו לסוגרו ע"י וילון (שו"ע תנט' סעיף א').

ג. יש לזוהר מאוד שמשנתנו את המים לקמח, לא תעמוד העיסה בלא עסק אפילו רגע אחד, שעל ידי שהיה רגע קל, מיד תחמיץ העיסה, אלא יתנוה מיד לתנור (שו"ע תנט' סעיף ב', ובאול"צ ח"ג פרק יא' ס"ה כתב שבדיעבד עד דקה אינו עושה את העיסה חמץ, ומשמיה דהגר"ש שמעתי שהשיעור הוא קצת פחות, אך אם ממתין עד כחצי

גלורה של אחת!!

בסייעתא דשמיא בקרוב ייצא לאור
הספר שרבים ציפו לו

"מתיקות ועריבות התורה" חלק ד'

ועכשיו זה הזמן להוציא אל אמת הקדשה איקויריז

להקדשות והנצחות: 052-7151420

"מתיקות ועריבות התורה" גם השקפה ומוסר וגם דרך לחיים

